Lietas Nr. C07021614
Lietas arhīva Nr. C-0216-14/1

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2014.gada 4.aprīlī

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese I.Silicka

ar tiesas sēdes sekretāri M.Liģeri,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS „SEB banka“ prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 27.decembrī AS „SEB banka“ (turpmāk- prasītājs) cēlis Aizkraukles rajona tiesā prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu.

Ar 2014.gada 2.janvāra Aizkraukles rajona tiesas tiesneses lēmumu AS „SEB banka” prasības pieteikums atstāts bez virzības, un noteikts termiņš lēmumā minēto trūkumu - atbildētāju lietā vai prasījumu precizēšanai, prasītāja pārstāvja personas koda norādīšanai, valsts nodevas samaksu 19,75 EUR (Ls 13,88) apmērā apliecinoša dokumenta iesniegšanai, novēršanai līdz 2014.gada 31.janvārim. Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesnese s 2014.gada 15.janvāra lēmumu prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 24.septembrī starp AS „SEB banka” un /pers. B/ (turpmāk-atbildētājs) tika noslēgts studējošā aizdevuma līgums (turpmāk-aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts aizdevums Ls 3200 apmērā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 3.1.punktu, atbildētājs uzņēmās maksāt procentus par aizdevuma lietošanu, minētie procenti atbildētājam jāmaksā katru mēnesi. Tā kā atbildētājs neveica visus aizdevuma līgumā noteiktos maksājumus, saskaņā ar līguma 8.3.punktu**,** prasītājs 2011.gada 25.martā nosūtīja atbildētājam paziņojumu par atkāpšanos no studējošā aizdevuma līguma, pieprasot nokārtot visas no līguma izrietošās saistības, tādējādi, atbildētājam ir jāmaksā prasītājam viss saņemtais un neatmaksātais aizdevums Ls 2160 apmērā, un procenti par aizdevuma lietošanu, kas uz 2013.gada 5.novembri ir Ls 162,99.

Studējošā aizdevuma līguma 7.punktā noteikts, ja atbildētājs nokavē kādu no līgumā vai grafikā paredzētajiem maksājumiem, viņam jāmaksā aizdevējam līgumsods 0,1% apmērā dienā no savlaicīgi neatmaksātās (nokavētās) summas, kas uz 2013.gada 5.novembri ir Ls 346,41.

2007.gada 27.novembrī starp prasītāju un /pers. C/ (turpmāk-galvotājs) tika noslēgts galvojuma līgums, saskaņā ar kuru viņš uzņēmās galvot par atbildētāja /pers. B/ saistībām, kas izriet no aizdevuma līguma, līdz ar to, ir pamats piedzīt no galvinieka visus norādītos maksājumus gadījumā, ja atbildētājs tos nevarēs samaksāt.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1692., 1698., 1716., 1720., 1943., 1946.pantu.

Prasītājs lūdz piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājam pamatparādu Ls 2160 jeb 3073,40 EUR apmērā, procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu līdz 2013.gada 5.novembrim Ls 162,99 jeb EUR 231,91 apmērā, un līgumsodu par nokavētajiem maksājumiem par laika periodu līdz 2013.gada 5.novembrim Ls 346,41 jeb 492,90 EUR apmērā, kopā Ls 2669,40 jeb 3798,21 EUR, kā arī visus tiesāšanās izdevumus; piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, piedzīt no /pers. C/ par labu prasītājam pamatparādu Ls 2160 jeb 3073,40 EUR apmērā, procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu līdz 2013.gada 5.novembrim Ls 162,99 jeb EUR 231,91 apmērā, un līgumsodu par nokavētajiem maksājumiem par laika periodu līdz 2013.gada 5.novembrim Ls

346,41 jeb 492,90 EUR apmērā, kopā Ls 2669,40 jeb 3798,21 EUR, kā arī visus tiesāšanās izdevumus; piedzītās summas pārskaitīt uz kontu Nr.LV79UNLA0091000904403 AS „SEB banka".

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību atbilstoši Civilprocesa likuma 148.panta noteikumiem atbildētāji /pers. B/ un /pers. C/ tiesā nav iesnieguši.

Prasītāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesā 2014.gada 26.martā saņemts prasītāja iesniegums, kurā prasītājs lūdz izskatīt lietu pēc būtības, pamatojoties uz tiesā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, bez pārstāvju klātbūtnes, norādīts, ka prasību uztur pilnā apmērā uz tajā norādītajiem motīviem un pierādījumiem *(lietas 46.lapa).*

Atbildētāji/pers. B/ un /pers. C/ uz tiesas sēdi nav ieradušies, nav paziņojuši par neierašanās iemesliem. Atbildētājiem par tiesas sēdi paziņots, 2014.gada 26.februārī *(lietas 48.lapa),* nosūtot tiesas pavēstes ierakstītā pasta sūtījumā uz prasības pieteikumā norādītajām adresēm, kas ir arī atbildētāju deklarētās dzīvesvietas adreses.

Tā kā tiesas pavēstes atbildētājiem nosūtītas saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, un, atbilstoši Civilprocesa likuma $56.^1$ panta pirmās daļas 3.punktam, uzskatāms, ka tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas.

Ņemot vērā, ka pusēm par tiesas sēdi paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā un nepastāv Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktie pamati lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez pušu piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $208.^1$ panta pirmo daļu, aizmugurisks ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus.

Novērtējot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka aizmuguriska sprieduma taisīšana lietā ir pamatota, jo atbildētāji nav snieguši paskaidrojumus par prasību, nav ieradušies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus. Lietā esošie rakstveida pierādījumi un prasītāja rakstveida paskaidrojumi atzīstami par pietiekamiem strīda izšķiršanai. Civilprocesa likuma $208.^1$ panta trešās daļas ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai lietā nav konstatēti.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu. Civillikuma 1590.pants nosaka, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu (..).

Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

No lietas materiāliem redzams, ka 2007.gada 24.septembrī starp prasītāju (pirms nosaukuma maiņas-AS „SEB Latvijas Unibanka") un atbildētāju /pers. B/ tika noslēgts studējošā aizdevuma līgums Nr.0270271 (turpmāk-aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirta aizdevuma pamatsumma Ls 3200 studējošā sociālo izdevumu segšanai, kur aizdevuma pamatsummas daļa mēnesī Ls 80 *(lietas 14.lapa)*.

Līgumslēdzējas puses pielikumā pie kredīta līguma vienojušās par studējošā kredīta izmaksas un atmaksas grafiku, paredzot, ka saņemtā aizdevuma summa atmaksājama līdz 2019.gada 14.novembrim *(lietas 15.-17.lapa)*.

2008.gada 5.novembrī puses parakstījušās aizdevuma līguma Nr.0270271 grozījumus Nr.1, paredzot atbildētājam piešķirto aizdevumu Ls 3200 apmērā, un palielinot ikmēneša izsniedzamā aizdevuma apmēru, nosakot to Ls 120 apmērā mēnesī *(lietas 18.lapa)*.

No prasības pieteikumam pievienotā kredīta izmaksu grafika redzams, ka laika periodā no 2007.gada 20.decembra līdz 2009.gada 14.oktobrim prasītājs izmaksājis atbildētājam aizdevumu Ls 2160 apmērā, ieskaitot to atbildētāja norēķinu kontā *(lietas 22.lapa)*.

Aizdevums izsniegts saskaņā ar 2001.gada 29.maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.220 „ Kārtība, kādā tiek piešķirts atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu.

Tiesa atzīst, ka starp pusēm noslēgtais studējošā aizdevuma līgums Nr.0270271 ir noslēgts atbilstoši Civillikuma 1934.pantu prasībām par aizdevuma līgumu.

Saskaņā ar minētā likuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Atbilstoši Civillikuma 1946.pantam, procenti par aizdevumiem dodami tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu (..). Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Studējošā aizdevuma līguma 3.1.punktā noteikts, ka par aizdevuma lietošanu aizņēmējs katru kalendāro mēnesi 14.datumā maksā aizdevējam aizdevuma procentus. Aizdevuma procentu aprēķināšanai tiek piemērotas šādas procentu likmes: sākot ar pirmo aizdevuma pamatsummas daļas izsniegšanas dienu, procentu likme ir izsoles likme, bet, ja aizdevumu procentu aprēķināšanas periodā izsoles likme ir lielāka nekā 5% gadā, tad aizdevumu procentus aprēķina, piemērojot procentu likmi 5% gadā, aizdevuma procenti tiek aprēķināti no izsniegtās un aizdevējam neatmaksātās aizdevuma pamatsummas par katru kalendāro dienu visā

aizdevuma izmantošanas laikā līdz pilnīgai šī līguma saistību izpildei, aprēķinot procentus par vienu dienu, tiek pieņemts, ka gadā ir 360 dienas.

Tiesa atzīst, ka pušu pielīgtie procenti ir uzskatāmi par procentiem par naudas summas lietošanas atvēlējumu.

No prasītāja iesniegtā parāda aprēķina un izdrukām par veiktajām aizdevuma atmaksām *(lietas 9.-13., 20.-21.lapa),* redzams, ka atbildētājs izsniegtā aizdevuma atmaksas un procentu maksājumu saistības pildījis daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu, vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar pašu līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi pielīgta.

Prasītājs 2011.gada 25.martā, izmantojot savas aizdevuma līguma 8.3.punktā pielīgtās tiesības, kas noteic, ka aizdevējam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt aizņēmējam tūlītēju visu līguma saistību izpildi, ja aizņēmējs 6 mēnešu laikā nav veicis vairāk kā 1 maksājumu saskaņā ar grafiku, vai arī aizņēmējs nepilda šī līguma 8.2.punkta prasības, ir paziņojis atbildētājam par vienpusēju atkāpšanos no līguma, izbeidzot to 2011.gada 25.martā *(lietas 23.lapa)*.

Tiesa secina, ka atbildētājs pieļāvis nokavējumu un prasītājam bija tiesība vienpusēji atkāpties no līguma, pamatojoties uz aizdevuma līguma 8.3.punktu. Līdz ar to, atkāpšanās no līguma datums, t.i., 2011.gada 25.marts, uzskatāms par līguma izbeigšanas brīdi.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Atbilstoši Civillikuma 1762.panta 1.punktam, pienākums maksāt procentus izbeidzas pilnīgi ar galvenās saistības izbeigšanos.

Kā atzīts Augstākās Tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā Nr.SKC-644/2013 6.3.punktā, tad ar līguma vienpusēju izbeigšanu vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Prasītājam, bez šaubām ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas-tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu (..).

Ņemot vērā, ka lietā pierādīts, ka atbildētājs nav veicis aizdevuma un procentu apmaksu, tiesa atzīst par pierādītu atbildētāja pienākumu atmaksāt pamatparādu Ls 2160 jeb 3073,40 EUR apmērā, un procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu līdz līguma izbeigšanai - 2011.gada 25.martam prasītāja norādītajā apmērā, un t.i., Ls 162,99 jeb 231,91 EUR *(lietas 9.-13.lapa)*.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Līgumslēdzēji aizdevuma līguma 7.punktā paredzējuši līgumsodu 0,1% dienā no savlaicīgi nesamaksātā (nokavētā) aizdevuma summas par nokavējuma laiku, ja aizņēmējs nokavē kādu no grafikā paredzētajiem maksājumiem.

Tā kā atbildētājs pieļāvis līguma pārkāpumu, t.i., nav atdevis prasītājam studējošā kredītu, tiesa atzīst, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

Prasītājs aprēķinājis līgumsodu par maksājumu kavējumu par laika periodu līdz 2013.gada 5.novembrim Ls 346,41 jeb 492,90 EUR apmērā *(lietas 9.-13.lapa)*.

Prasītājs vienpusēji izbeidzis pušu starpā noslēgto līgumu 2011.gada 25.martā. Tā kā ar līguma vienpusēju izbeigšanu vairs nespastāv līgumisks pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumsodu, tad līgumsods ir piedzenams par laiku līdz līguma vienpusējai izbeigšanai - 2011.gada 25.martam Ls 99,68 jeb 141,83 EUR apmērā *(lietas 23.lapa)*.

Noteiktais līgumsods atbilst pušu nolīgtajām saistībām, tā samaksas pienākums iestājas parādnieka vainas dēļ, samērojot līgumsodu ar parāda apjomu, nokavējuma periodu, tiesa atzīst līgumsodu par taisnīgu un atbilstošu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pamatprasībām, pastāvošajai tiesu praksei, un labas ticības principam, atbilstoši Civillikuma 1.pantā noteiktajam.

Tiesa atzīst, ka prasītāja prasījums daļā par līgumsoda 351,07 EUR (Ls 246,73) apmērā piedziņu ir noraidāms.

Civillikuma 1692.pants noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Atbilstoši Civillikuma 1698.pantam galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Ar lietas materiāliem pievienoto 2007.gada 27.novembra galvojuma līgumu saskaņā ar studējošā aizdevuma līgumu Nr.G0270271/01 (turpmāk-galvojuma līgums), kas noslēgts starp prasītāju (pirms nosaukuma maiņas-AS „SEB Latvijas Unibanka") un atbildētāju /pers. C/ (turpmāk-galvinieks), pierādīts, ka galvinieks nodrošinājis atbildētāja saistību pret prasītāju, kas izriet no 2007.gada 24.septembra studējošā aizdevuma līguma Nr.0270271 *(lietas 19.lapa)*, atbilstoši līguma 3.1.punktam, uzņemoties pienākumu ar visu savu mantu atbildēt kreditoram par parādu saskaņā ar galveno līgumu, un apņemoties parādnieka vietā pilnībā samaksāt kreditoram parādu, ja galvenajā līgumā noteiktajā termiņā parādnieks nesamaksā kreditoram pienākošos parādu.

Tiesa atzīst, ka prasītāja un galvinieka starpā noslēgtais galvojuma līgums atbilst Civillikuma 1692.-1695.panta noteikumiem.

Prasītājs prasībā lūdzis piedzīt parādu no atbildētāja /pers. B/, tas ir, no pamatparādnieka, bet piedziņas neiespējamības gadījumā – no galvinieka /pers. C/.

Saskaņā ar Civillikuma 1404.pantu, katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā dalībnieki, priekšmets, gribas izteikums, sastāvdaļas un forma. Atbilstoši Civillikuma 1702.pantā noteiktajam, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās

atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Tiesa, izvērtējot 2007.gada 24.septembra studējošā aizdevuma līgumu Nr.0270271 un 2007.gada 27.novembra galvojuma līgumu saskaņā ar studējošā aizdevuma līgumu Nr.G0270271/01, konstatē, ka galvinieks ir uzņēmies atbildēt par atbildētāja saistībām kā pats parādnieks.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājam piedzenams galvenais parāds 3073,40 EUR (Ls 2160), procenti par aizdevuma izmantošanu par laika periodu līdz 2013.gada 5.novembrim 231,91 EUR (Ls 162,99), līgumsods par nokavētajiem maksājumiem par laika periodu līdz 2011.gada 25.martam 141,83 EUR (Ls 99,68) apmērā, bet piedziņas neiespējamības gadījumā minētās summas piedzenamas no galvinieka /pers. C/, kā to prasības pieteikumā lūdzis prasītājs.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kura labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījuma daļai, kurā prasība noraidīta (..).

Ceļot prasību, prasītājs samaksājis valsts nodevu 386,71 EUR (Ls 271,78) *(lietas 7.,37.lapa)*, kā arī samaksājis izdevumus, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 8,66 (Ls 6,09) *(lietas 8.,47.lapa).*

Tā kā prasība tiek apmierināta daļēji, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva EUR 372,62 (Ls 261,88) apmērā, un izdevumi, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 8,66 (Ls 6,09) apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu (..), un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei (..). Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atzīst, ka atbildētājiem nosakāms 10 (desmit) dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu, 97., 193., 194., 195., 204.^{1} pantu, 208.^{2} pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", vienotais reģistrācijas Nr.40003151743, galveno parādu 3073,40 EUR (trīs tūkstoši septiņdesmit trīs *euro* un 40 centus) (Ls 2160), procentus par aizdevuma izmantošanu par laika periodu līdz 2013.gada 5.novembrim 231,91 EUR (divi simti trīsdesmit vienu *euro* un 91 centu) (Ls 162,99), līgumsodu par nokavētajiem maksājumiem par laika periodu līdz 2011.gada 25.martam 141,83 EUR (viens simts četrdesmit viens *euro* un 83 centus) (Ls 99,68), valsts nodevu 372,62 EUR (trīs simti septiņdesmit divus e*uro* un 62 centu) (Ls 261,88), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,66 EUR (astoņus *euro* un 66 centus) (Ls 6,09), kopā 3828,42 EUR (trīs tūkstoši astoņi simti divdesmit astoņus euro un 42 centus) (Ls 2690,63).

Samaksa veicama prasītāja norēķinu kontā kredītiestādē: AS „SEB banka", konta Nr.LV79UNLA0091000904403.

Prasību daļā par līgumsoda 351,07 EUR (trīs simti piecdesmit *euro* un 7 centu) (Ls 246,73) piedziņu noraidīt.

Noteikt /pers.B./ un /pers. C/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu prasītājs var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 17.aprīļa, iesniedzot apelācijas sūdzību Aizkraukles rajona tiesā.

Atbildētāji 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgi iesniegt Aizkraukles rajona tiesai pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese I.Silicka